

PM 2012:5 RI (Dnr 303-2429/2011)

Remiss av statens genom Trafikverket, Region Stockholm, ansökan om tillstånd till grundvattenbortledning för Förbifart Stockholm. Mål nr 3346-11
Remiss från Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, överlämnas yttrande i mål nr M 3346-11 enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, har anmodat staden att inkomma med skriftligt yttrande i mål M 3346-11 avseende statens genom Trafikverket, Region Stockholm, ansökan om tillstånd till grundvattenbortledning för Förbifart Stockholm.

Ansökan avser tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken att

- från tunnlar och övriga anläggningar i berg för Förbifart Stockholm under bygg- och driftskedet leda bort allt inläckande grundvatten, samt utföra och bibehålla erforderliga anläggningar för detta,
- i byggskedet för schakt i jord och berg få sänka grundvattennivån tio meter utanför schakt vid trafikplatser Kungens kurva, Lovö, Vinsta, Hjulsta och Akalla samt påslag Lindötunneln,
- i driftskedet leda bort allt vatten som läcker in i tråg och betongtunnlar,
- i driftskedet få sänka grundvattennivån vid delar av trafikplatser Kungens kurva, Lovö, Vinsta och Hjulsta samt påslag Lindötunneln,
- på fastigheter inom påverkansområdet vid behov infiltrera vatten i jord och/eller berg för att upprätthålla godtagbara grundvattennivåer för att undvika skada, samt anlägga och bibehålla nödvändiga anläggningar för sådan infiltration,
- lägga om Stordiket vid Akalla trafikplats, och
- leda dränvatten till Sätraån och Stordiket/Igelbäcken.

Ansökan avser även dispens från föreskrifter enligt 7 kap. miljöbalken för att få vidta åtgärder avseende Sätreskogens naturreservat och Hansta naturreservat.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att avtal bör träffas för att hålla staden skadelös för skador som drabbar tredje part till följd av projektet. Stadsledningskontoret har ingenting i övrigt att erinra mot de föreslagna åtgärderna utan tillstyrker att tillstånd ges för grundvattenbortledning enligt Trafikverkets hemställan.

Mina synpunkter

Förbifart Stockholm är en historisk infrastrukturensatsning och behövs i syfte att hålla ihop ett växande Stockholm. Cirka 80 procent av all trafik i länet går idag mellan den södra och norra delen av Stockholm, vilket hårt belastar Essingeleden och Stockholms innerstad samt medför bristande framkomlighet för resenärer – både med bil och med kollektivtrafik. Förbifart Stockholm är en väsentlig investering för att avhjälpa dagens brister, integrera länets södra och norra delar samt öka Stockholms konkurrenskraft och ekonomiska tillväxt.

Jag hänvisar till stadsledningskontorets utlåtande beträffande avtal samt dylika ansvarsförhållanden mellan staden och Trafikverket. Därutöver tillstyrker jag att tillstånd ges för grundvattenbortledning enligt Trafikverkets hemställan.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, överlämnas yttrande i mål nr M 3346-11 enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Stockholm den 11 januari 2012

STEN NORDIN

Bilaga

Remiss från Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen – ”Staten genom Trafikverket, Region Stockholm angående tillstånd till grundvattenbortledning för Förbifart Stockholm”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att som svar på remissen anföra följande

Om Förbifart Stockholm byggs kommer det att leda till spridd stadsstruktur och ökad exploatering, ökad biltrafik och högre koldioxidutsläpp från trafiken, hälsovådligt höga halter av partiklar i tunnlar m.m. Därför anser vi att planeringen av Förbifart Stockholm bör avbrytas och resurserna flyttas över till utbyggnad av miljöanpassad kollektivtrafik.

I Trafikverkets MKB anges en beräknad sänkning av grundvattennivån inom påverkansområdet. Spännvidden i denna beräkning antyder stor osäkerhet och det bör uppmärksammas att skador orsakade av grundvattensänkning kan inträffa även utanför detta område. Trafik-

verket antyder att påverkan inte skiljer så mycket mellan bygg- och driftskedet. Det innebär i så fall en permanent påverkan. Att genom återinfiltration kompensera förlorat grundvatten permanent för all framtid verkar orealistiskt.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* och *Sara Pettigrew* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Möjligheten att öka tillrinningen av renat vatten till Igelbäcken i anslutning till det s.k. Stordiket vid Akalla bör undersökas liksom möjligheten att genom ändrad reglering av Igelbäckens källsjö öka vattenföringen under lågvattenperioder. Det är också av ekologiska skäl bättre att tillföra eventuellt dricksvatten, vilket bör vara en absolut sista utväg, till Källsjön istället för direkt till Igelbäcken. Liknande lösningar bör prövas för Sätrabäcken genom skapandet av nya gölar/våtmarker om så behövs.

ÄRENDET

Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, har anmodat staden att inkomma med skriftligt yttrande i mål M 3346-11 avseende statens genom Trafikverket, Region Stockholm, ansökan om tillstånd till grundvattenbortledning för Förbifart Stockholm.

Ansökan avser tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken att

- från tunnlar och övriga anläggningar i berg för Förbifart Stockholm under bygg- och driftskede leda bort allt inläckande grundvatten, samt utföra och bibehålla erforderliga anläggningar för detta,
- i byggskedet för schakt i jord och berg få sänka grundvattennivån tio meter utanför schakt vid trafikplatser Kungens kurva, Lovö, Vinsta, Hjulsta och Akalla samt påslag Lindötunneln,
- i driftskedet leda bort allt vatten som läcker in i tråg och betongtunnlar,
- i driftskedet få sänka grundvattennivån vid delar av trafikplatser Kungens kurva, Lovö, Vinsta och Hjulsta samt påslag Lindötunneln,
- på fastigheter inom påverkansområdet vid behov infiltrera vatten i jord och/eller berg för att upprätthålla godtagbara grundvattennivåer för att undvika skada, samt anlägga och bibehålla nödvändiga anläggningar för sådan infiltration,
- lägga om Stordiket vid Akalla trafikplats, och
- leda dränvatten till Sättraån och Stordiket/Igelbäcken.

Ansökan avser även dispens från föreskrifter enligt 7 kap. miljöbalken för att få vidta åtgärder avseende Sättrasörens naturreservat och Hansta naturreservat.

Trafikverket yrkar i ansökan vidare att arbetstiden för samtliga anläggningar bestäms till tio år räknat från dag för dom, samt att tiden inom vilken anspråk i anledning av oförutsedda skador ska framställas fastställs till tio år räknat från utgången av den av domstolen bestämda arbetstiden.

Vattenverksamheten uppges beröra ett stort antal fastigheter och rättighetshavare inom påverkansområdet i Ekerö, Huddinge, Järfälla, Sollentuna och Stockholms kommuner. Ägare av fastigheter som berörs av ansökan ska till mark- och miljödomstolen uppge innehavare av servitut, nyttjanderätt eller rätt till elektrisk kraft som upplåtits i fastigheten. Underlåts detta utan giltigt skäl och uppstår på grund av detta skada för sådan sakägare, ska fastighetsägaren ersätta skadan.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 december 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att de arbeten som ansökan avser kommer att medföra påverkan av varierande grad och störningar av olika slag, samt att miljökonsekvenserna i vissa delar kan anses svårbedömda. Kontoret noterar att det således är av vikt att de miljörättsliga aspekterna samt stadens intressen i egenskap av fastighetsägare och rättighetshavare tillvaratas i målet av berörda facknämnder. Stadsledningskontorets förslag till yttrande avser

därför stadens synpunkter i målet ur ett allmänt och principiellt perspektiv. Därutöver kommer staden i särskild ordning, genom berörda facknämnder, att yttra sig i sina övriga egenskaper såsom tillsynsmyndighet och fastighetsägare. Synpunkter av sådan art tas inte med i detta yttrande.

Allmänt konstaterar stadsledningskontoret att staden i flera tidigare sammanhang har ställt sig generellt positiv till sträckning och utformning av Förbifart Stockholm. I sitt yttrande över arbetsplanen för Förbifarten den 24 augusti 2011 (PM 2011:115) underströk staden, genom kommunstyrelsen, att Förbifarten tillsammans med Citybanan framstår som nödvändig för att klara kommunikationerna över Saltsjö-Mälarsnittet mot bakgrund av den förväntade tillväxten av befolkning och ekonomisk aktivitet i regionen.

Stadsledningskontoret finner ingen anledning att nu göra några andra generella ställningstaganden än de som staden gjorde i sitt yttrande över arbetsplanen. Kontoret vidhåller stadens uppfattning att följdåtgärder på kringliggande infrastruktur som föranleds av byggandet av Förbifart Stockholm i sin helhet ska bekostas av projektet, såväl vad avser åtgärder av provisorisk karaktär som permanenta åtgärder.

Enligt stadsledningskontorets uppfattning innebär ovanstående resonemang tillämpat på det aktuella målet att avtal bör träffas för att hålla staden skadeslös för skador som drabbar tredje part till följd av projektet. Kontoret konstaterar att dylika ansvarsförhållanden mellan staden och Trafikverket kommer att regleras i särskilt genomförandeavtal som underställs politiskt beslut i kommunfullmäktige. Förutsatt att så sker enligt vedertagen praxis i staden har stadsledningskontoret ingenting att invända mot de villkor för ersättning till sakägare som Trafikverket föreslår (avsnitt 17 i ansökan).

Sammanfattningsvis har stadsledningskontoret ingenting i övrigt att erinra mot de föreslagna åtgärderna utan tillstyrker att tillstånd ges för grundvattenbortledning enligt Trafikverkets hemställan. Kontoret understryker emellertid att staden härutöver, genom exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, kommer att yttra sig i egenskap av fastighetsägare respektive tillståndsmyndighet och hänvisar således för ställningstaganden relaterade till dessa roller till utlåtandena från respektive facknämnd.